

vyměřen byl doživotním těžkým žalářem pouze proto, že soud prvé stolice měl za to, že mu ve vyslovení zákonného trestu smrti vadí ustanovení §u 50 tr. zák. Tím padají veškeré závěry vyvozované odvolatelem z mylného předpokladu, že na jeho čin sluší použití základní sazby desíti až dvacíti let těžkého žaláře. Obžalovanému vyměřený trest na svobodě na místo trestu smrti je v poměru k jeho zavinění přiměřeným a neměl proto Nejvyšší soud důvodu, by trest snižoval, zvláště když musí v rámci souzeného případu zůstatí nerozřešenou otázkou, zda nezůstal obžalovaný Antonín G. ušetřen plné přísnosti zákona (§ 141 tr. zák.) jen právním omylem prvé stolice.

Čís. 2233.

Stav pomatení smyslů, v němž si pachatel není vědom svých činů (§ 2 c) tr. zák.) předpokládá, že vědomí pachatelovo je v době páchaní skutku zúplna zrušeno neb alespoň zkaieno tak, že nepostřehuje vůbec neb alespoň nepostřehuje úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jedná, a nemá správné představy o tom, k jakému výsledku směřuje čin, k němuž ho pohánějí pudy, v jeho duši se zrodívší.

Zda takový stav byl tvrzen (§ 319 tr. ř.), nelze posuzovati z ojedinelé, ze souvislosti výpovědi vytržené věty, nýbrž jen z celku výpovědi, vnitřně souvislého vyličení zevního děje, nebo toho, co se v duši pachatelově odehrálo, neb toho i onoho.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1926, Zm I 816/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Chebu ze dne 22. října 1925, jímž byla obžalovaná sprostěna podle §u 334 tr. ř. z obžaloby pro zločin úkladné vraždy podle §§ů 134, 135 čís. 1 tr. zák., zrušil výrok porotců a rozsudek soudu prvé stolice a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znova projednal a rozhodl v nejbližším zasedání porotním.

D ů v o d y:

Když byly přečteny otázky předsedou hlavního přeličení ustanovené, navrhl veřejný obžalobce, by byla vyloučena II. otázka dodatková, zda obžalovaná spáchala skutek v hlavní otázce uvedený v takovém pomatení smyslů, v němž si činu svého nebyla vědoma. Porotní soudní dvůr návrh zamítl z důvodů, že sice znalci-lékaři vylučují ve svém posudku důvod §u 2 písm. c) tr. zák., že však svědek Josef W. a obžalovaná tvrdili okolnosti, jež odůvodňují otázku na pomatení smyslů po rozumu §u 2 písm. c) tr. zák., jelikož 1. svědek Josef W. potvrdil, že se obžalovaná často z nicotných příčin neobyčejně rozčilovala, 2. obžalovaná nejen udala v přípravném vyšetřování, že spáchala skutek v největším rozčilení a již nevěděla, co dělá, nýbrž i při hlavním přeličení zodpovídala se podobným způsobem, tvrdíc, že si nemohla jinak pomoci, pro-

tože byla svou tchýní (zavražděnou) neustále týrána a mučena a 3. i znalci mluví ve svém posudku o stavu rozčilení obžalované. Veřejný obžalobce vyhradil si ihned po vyhlášení tohoto usnesení zmáteční stížnost. Porotci odpověděli jak na hlavní, tak i na dodatkovou otázku kladně, načež byla obžalovaná z obžaloby podle §u 334 tr. ř. sprostěna.

Zmateční stížnost veřejného obžalobce napadá rozsudek (uplatňující důvod zmátečnosti podle čís. 6 §u 344 tr. ř.) výtkou, že byl položením dodatkové otázky porušen předpis §u 319 tr. ř. Činí tak právem. Stav pomatení smyslů, v němž si pachatel svých činů nebyl vědom, předpokládá, že vědomí pachatelovo bylo v době páchání skutku zúplna zrušeno neb alespoň zkaženo tak, že pachatel nepostřehl vůbec neb alespoň nepostřehl úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jednal, a neměl správné představy o tom, ku kterému výsledku směřuje čin, k němuž ho popoháněly pudy v jeho duši se zrodivší. Zda takový stav byl tvrzen, nelze posuzovati z ojedinelé, ze souvislosti celé výpovědi vytržené věty, nýbrž jen z celku výpovědi, již podává ta která osoba (obžalovaný, svědek, znalec), vnitřně souvislého vyličení zevního děje nebo toho, co se v duši pachatelově odehrálo, nebo toho i onoho. Po takovém řádném přezkoumání výsledků hlavního přelíčení, kterých se usnesení porotního soudního dvoru dovolávalo, nemůže obstáti názor soudního dvoru, že jest skutečnostmi, jimi tvrzenými, opodstatněn vyvíňující důvod §u 2 písm. c) tr. zák. Obžalovaná udala sice podle protokolu, jenž byl při hlavním přelíčení čten, v přípravném řízení, že spáchala skutek v nejvyšším stupni rozčilení a nevěděla již, co dělá, a podle protokolu při hlavním přelíčení, že neměla úmyslu tchýni usmrtiti, že ji chtěla jen postrašiti, že si nemohla jinak pomoci, protože ji tchýně stále trýznila a mučila. Než obžalovaná vyličila podle obou protokolů před touto omluvou svého činu podrobně celé své jednání, udavši, že si vzala se stěny provaz, u něhož byl již udělán uzel, že běžela s provazem ke dveřím bytu Anny W-ové, že jí dala ze zadu provaz na krk a trhla provazem do zadu, takže se Anna W-ová zřítíla ihned nazad k zemi, aniž vykřikla a aniž učinila pohybu, že zavolala »Včera jsem měla chcípnutí já se svým pankertem, dnes chcípneš ty«, pak že vlekla Annu W-ovou do malého sklepení naproti stáji a pověsila ji tam tak, aby to vypadalo, jakoby se byla Anna W-ová sama oběsila. Toto vyličení děje, jehož pramenem byla (jelikož nebylo svědků) obžalované výhradně vlastní paměť, shoduje se s tím, co shledali soudní lékaři na mrtvole Anny W-ové a s tím, co udali svědci o umístění mrtvoly a četnická zpráva o stopách vlečení mrtvoly na podpatcích Anny W-ové, tedy se skutečnými příběhy. Obžalovaná doznala tak způsobem naprosto nepochybným správnost a úplnost postřehů a vjemů o skutkových okolnostech, za nichž jednala, a větou o tom, co při útoku na svou oběť vykřikla, i správnost představy o tom, jaký účinek (smrt Anny W-ové) z jejího jednání nastala; doznala tím jasné vědomí o svých činech. Vyličením děje obžalovanou je tudíž tvrzen právě opak toho, co předpokládá stav bezvědomí podle §u 2 písm. c) tr. zák. a vedle tohoto skutkového tvrzení nemají ojedinelé věty obhajoby, k nimž výhradně přihlížel porotní soudní dvůr, jiného významu, než pokusu zastříti dřívější skutkové tvrzení rouškou přizpůsobenou obecným představám o bezvědomí a neodolatelném

donucení, aby se stalo neškodným doznání cílevědomého jednání, ve vyličení děje obsažené.

Výpověď svědka Josefa W-a, že obžalovaná bývala pro každou malichernost ihned rozčilena tak, že ji zlobila i moucha na stěně a přiměla ji k projevům o sebevraždě, a že tomu tak bylo zejména v dobách těhotenství, nevztahuje se vůbec k jedině rozhodné době, kdy skutek byl spáchán. Touto výpovědí byly nanejvýše naznačeny jakési abnormality duševní základny, za nichž mohlo u obžalované dojíti ku stavu bezvědomí z příčin nepatrnějších, než u osob duševně normálních, nebylo jí však ani tvrzeno, ani napovězeno, že takový stav tu byl v době spáchání skutku, to tím méně, že obžalovaná k této výpovědi podotkla, že v této době skutku těhotnou nebyla. Naprosto pochybeným jest konečný poukaz soudního dvoru na znalecký posudek. Rozčilení, o němž znalci mluví, bylo toliko rázu fyziologického, nedosáhlo patologického stupně zrušení nebo zkalení vědomí. Udávajíc znalci výslovně, že nelze předpokládati pomatení smyslů po rozumu §u 2 písm. c) tr. zák., obzvláště, protože tu byla jak při páchání skutku, tak i před skutkem a po něm jakási rozvaha a také ovládnání se. Jelikož ani žádným jiným výsledkem hlavního přelíčení stav podle §u 2 písm. c) tr. zák. závažný nebyl ani tvrzen, ani napovězen, naopak údaje, jež učinila obžalovaná vůči znalcům a jež byly při hlavním přelíčení předvedeny přečtením znaleckého nálezu, poukazují k tomu, že si obžalovaná jasně uvědomila každou podrobnost, jakož i význam a směr svého jednání, nebyly tu zákonné předpoklady pro otázku na vyvíňující důvod §u 2 písm. c) tr. zák. Byla-li přes to dána, byl tím porušen předpis §u 319 tr. ř. a přivoděn zmatek §u 344 čís. 6 tr. ř. Z toho, co v prvním odstavci uvedeno, plyne, že jsou splněny i předpoklady, na nichž závisí podle posledního odstavce §u 344 tr. ř. přípustnost uplatnění zmatku veřejným obžalobcem. Obzvláště poukazuje kladná odpověď porotců na otázku, která dána býti neměla, k tomu, že tato otázka byla obžalobě na újmu. Proto bylo stížností vyhověti a dle prvního odstavce §u 348 tr. ř. výrok porotců a rozsudek zrušiti a vrátiti věc, aby byla znovu projednána a rozhodnuta v nejbližším zasedání porotním.

Čís. 2234.

Předmětem důkazu pravdy (§ 490 tr. zák.) jest buď pravdivost skutečností nebo pravdivost úsudku, podle toho, stala-li se urážka tvrzením skutečností nebo úsudkem.

Důkaz pravdy jest proveden, když byla prokázána v podstatě pravdivost údajů nebo tvrzení, činících předmět urážky na cti; důkaz pravdy musí se krýti s obsahem pronesených urážek.

I soukromého obžalobce lze slyšeti jako svědka (§§y 172, 281 čís. 4 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 8. ledna 1926, Zm I 688/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Kutné Hoře ze dne 7. srpna 1925, jímž byl obžalo-